

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 5P/142/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8420201814
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2022:8420201814.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého O., nar. XX. XX. XXXX., bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov - matky O. O., rod. G., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Z. N.-Z., O. XXXX/XX, toho času G., N. XXXX/XX, právne zastúpenej JUDr. Martinom Bašistom, advokátom so sídlom Poprad, Štefánikova 8, a otca M. O., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Z. N.-Z., O. XXXX/XX, právne zastúpeného JUDr. Dávidom Hoffmanom, advokátom so sídlom Kežmarok, Hlavné námestie 80, o návrhu otca na zníženie výživného, takto

rozhodol:

- I. Návrh otca na zníženie výživného zamietam.
- II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ, otec maloletého podal 16. 10. 2020 na tunajší súd návrh, ktorým žiadal, aby súd znížil výživné na maloletého syna O. zo sumy 250 eur na sumu 100 eur mesačne.

2. Podaný návrh odôvodnil tým, že rozsudkom tunajšieho súdu z 25. 04. 2019, č. k. 5P/105/2018 - 33, bol zmenený rozsudok OS Kežmarok z 27. 04. 2017, ktorým bolo zvýšené výživné pre mal. O. zo sumy 130 eur na sumu 250 eur mesačne počnúc 01. 06. 2018. Zároveň bolo určené dlžné výživné za obdobie od júna 2018 do apríla 2019 v celkovej sume 1 320 eur, ktoré bolo povolené splácať splátkach po 30 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom máj 2019 až do úplného vyrovnania dlhu pod stratou výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky. O tomto rozsudku však nemal vedomosť a rovnako nemal vedomosť, že by bol predmetný rozsudok doručený. Ak by mu bol rozsudok doručený, určite by proti nemu podal odvolanie, nakoľko by nesúhlasil s určenou výškou výživného. O existencii rozsudku a zmene výšky výživného sa dozvedel až po doručení upovedomenia o začatí exekúcie, kde vystupoval ako povinný. Pričom sám dobrovoľne začal na výživu maloletého prispievať sumou 190 eur, namiesto súdom stanovenej sume 130 eur. Plneniu vyživovacej povinnosti sa nikdy nebránil, vždy si ju plnil a prispieval maloletému vždy v maximálnej možnej miere. V súčasnej dobe sa však jeho finančné pomery výrazne zmenili, že nie je v jeho možnostiach platiť výživné v súdom určenej výške. Platenie takto určeného výživného mu spôsobuje existenčné problémy. Pokiaľ ide o jeho príjem, podniká prostredníctvom spol. V.-A. s. r. o., kde je jediným konateľom a spoločníkom. Spoločnosť dováža použité poľnohospodárske stroje, ktoré opravuje, repasuje a následne predáva. Žije len z toho, čo predá. Došlo k zvýšeniu jeho výdavkov v Nemecku, kde žije a kde platí za nájom energie 950 eur. Mesačný príjem má cca. 1 000 - 1 200 eur (uviedol na informatívnom stretnutí 19. 03. 2021). Podľa daňového priznania za rok 2019 mal v danom roku podľa výsledku z podnikania stratu vo výške 3 685 eur. Jeho finančná situácia sa ani v roku 2020 nezlepšila, práve naopak dosahuje ešte vyššiu stratu. Mal za to, že od poslednej úpravy výživného došlo na strane otca k podstatnej zmene pomerov odôvodňujúce

zniženie výživného. Preto žiadal, aby súd znížil výživné na syna O. zo sumy 250 eur na sumu 100 eur mesačne.

3. Matka maloletého vo svojom vyjadrení s podaným návrhom nesúhlasila a žiadala ho v celom rozsahu zamietnuť. Mala za to, že u otca nedošlo k takým výrazným zmenám, ktoré by odôvodňovali potrebu úpravy výšky výživného vo vzťahu k synovi. Ďalej uviedla, že otec okrem platenia výživného sa o syna žiadnym spôsobom nezaujíma, nekontaktuje ho. Naopak mala za to, že u syna od poslednej úpravy došlo k zvýšeniu jeho výdavkov spojených so školou, stravou, ošatením, obuvou, zdravotným stavom, voľnočasovými aktivitami. Výdavky spojené so školou predstavujú výdavky na učebnice, zošity a knihy cca. 250 eur, cestovné 30 eur, strava v škole 30 eur, mesačný paušál na telefón 15 eur, školské akcie a výlety cca. 150 eur. Na futbal má mesačný výdavok 40 eur, náklady na zápasy 240 eur ročne a športová výstroj 350 eur. Na zdravotnú starostlivosť má zvýšené výdavky v sume 270 eur ročne, nakoľko syn je alergik, navštevuje kožnú ambulanciu. Na ošatenie a obuv má výdavky cca. 150 eur mesačne. Na stravu doma má výdavky 150 eur mesačne. Na hygienické potreby má výdavky 40 eur mesačne, poisťka 11 eur mesačne, na voľnočasové aktivity 30 eur mesačne, výlety 300 eur. Súčasne matka v čase podania vyjadrenia je práceneschopná, a to od 25. 06. 2020, čím došlo k poklesu jej príjmu, nakoľko je len poberateľkou nemocenských dávok. Poukázala na to, že pri určení výšky výživného súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery oprávneného. Odôvodnenosť potrieb vyjadruje požiadavka, aby plnením vyživovacej povinnosti boli uspokojené všetky náklady vo vzťahu k dieťaťu, ktoré možno očakávať. Keďže otec sa žiadnym iným spôsobom o syna nezaujíma, nedáva mu iné plnenia v naturálnej forme, bolo by vhodné, aby aspoň prispieval primeranou finančnou sumou na jeho výživu. Cieľom ustanovenia § 62 ods. 5 zákona o rodine, je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď si rodič zodpovedajúcim spôsobom splní svoju vyživovaciu povinnosť. Mala za to, že zmena pomerov musí byť trvalá, ktorá by otcovi znemožňovala dosahovať príjem, z ktorého by mohol hradiť výživné v určenej výške. U otca nedošlo k takému poklesu príjmu, resp. nemožnosti dosahovať očakávaný príjem, z ktorého by bolo možné vyvodiť výrazné zhoršenie pomerov na jeho strane. Zmenu pomerov, ktorú označil otec, nie je možné charakterizovať ako zmenu pomerov trvalého charakteru, resp. zmenu, ktorá by bola vyvolaná objektívnymi skutočnosťami. Vzhľadom na vyššie uvedené žiadala, aby súd návrh zamietol a to aj z dôvodu, že otcovi odpadli ostatné 2 vyživovacie povinnosti.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom otca, výsluchom právneho zástupcu otca, výsluchom matky, výsluchom právneho zástupcu matky, výsluchom kolízneho opatrovníka a oboznámením sa s listinnými dôkazmi, najmä návrhom otca, daňovým priznaním otca za rok 2019, odpoveďami na lustrácie účastníkov v REGOB, SP, v katastri nehnuteľností, priestupkov, registri trestov, vyjadrením matky k návrhu otca, správou ÚPSVaR Kežmarok o rodinných, bytových a sociálnych pomeroch, zápisnicou o neformálnom stretnutí, vyjadrením matky, potvrdením o návšteve školy mal., prehľad mesačných platieb matky, potvrdením o dočasnej PN matky, príjmami matky, oznámením právneho zástupcu otca, obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 5P/105/2018, vrátane pripojených spisov, daňovým priznaním otca za rok 2020, účtovnou závierkou otca, vyjadrením PZ otca, zápisnicou o pojednávaní z 21. 09. 2021, účtovnou závierkou k 31. 12. 2020, dokladmi preukazujúcimi príjmy a výdavky otca v nemeckom jazyku, oznámením právneho zástupcu matky zo 17. 09. 2021, prvou stranou zmluvy o splátkovom úvere otca, prekladom Mgr. H. Z.. 141/2021 dokumentov predložených otcem v nemeckom jazyku - daňovým výmerom, oznámením o bankovom spojení za účelom vrátenia peňazí, zúčtovaním inkasa, faktúrou, potvrdením o prenájme, vyjadrením matky, správou ÚPSVaR Kežmarok o rodinných, bytových a sociálnych pomeroch.

5. Otec vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že na podanom návrhu na zníženie výživného trvá. Ďalej uviedol, že v zahraničí už ako zamestnanec nepracuje, a to od roku 2018. V tom roku si založil na Slovensku spoločnosť V. A. A., s. r. o., ktorá podniká na území SR. Je jediným spoločníkom a konateľom danej spoločnosti. Fyzicky však žije v Nemecku. V Nemecku nakupuje použité stroje a predáva ich na Slovensku. Za posledné tri roky z dôvodu pandémie COVID-19 šiel obchod výrazne dole. Nie je zamestnancom spoločnosti. Popri práci, ktorú on vykonáva, je ťažko si nájsť stálu robotu, pretože keď sa niečo predá, on s tým strojom musí prísť na Slovensko, kde ho následne predá zákazníkom, s ktorým je potrebné jednať osobne. Stroje opravuje a repasuje sám, nemá žiadnych zamestnancov. Občas má nejakú opravu navyše. Daňové priznanie si podáva na Slovensku. Požiadal o odklad na vyplnenie daňového priznania do 30. 06. 2022. Účtovné knihy a peňažné denníky mu vedú účtovníčky v Z. N., s ktorými komunikuje cez web. Za rok 2020 bol v strate, no napriek tomu verí, že sa mu

podnikanie pohne. Je poľnohospodár a robí s tým 30 rokov. V tomto odvetví podniká od 2018. Pred tým pracoval v Nemecku ako mechanik. V čase keď pracoval ako mechanik, dosahoval príjem cca. 1 500 eur mesačne. Potom som si založil firmu, od zamestnávateľa odišiel, ale sú dodnes v kontakte. Nepracuje u neho, ale keď niečo potrebuje, nejaký stroj opraviť, tak mu zaplatí. On má v súčasnej dobe príjem cca 800-1000 eur mesačne. Tejto práce, ktorá je jeho koníčkom zároveň sa nevzdá. Jeho súčasná manželka je zamestnaná, jej čistý mesačný príjem je cca. 1 300 - 1 400 eur. Pracuje na 30 hodín týždenne ako opatrovatelka. Tam nikto nerobí nad 40 hodín opatrovatelku. Manželka má dvoch dospelých synov, teda už nemá zákonnú vyživovaciu povinnosť. Žije v spoločnej domácnosti s manželkou. Pokiaľ ide o jeho výdavky, tak na bývanie má výdavky celkovo 830 eur, ktoré pozostávajú z o splátky na hypotéku v sume 400 eur mesačne, elektriku v sume 100 eur mesačne, plyn 190 eur mesačne, vodu 45 eur, internet, televízia a telefón 90 eur mesačne. Náklady na stravu spoločne s manželkou činia 400 eur. Cestovné výdavky, výdavky na ošatenie, obuv, hygienu pre neho a manželku činia 500 eur. Po odrátaní týchto výdavkov im ostane cca. 500 eur na pokrytie výdavkov na voľný čas, záľuby, práce okolo domu i výživné pre syna. So zdravotným stavom nemá zvýšené výdavky. Synovi prispieva pravidelne 250 eur mesačne. Dlž na výživnom nemá. Snaží sa platiť každý mesiac. Zdravotné odvody si platí tu na Slovensku. V roku 2020 mal nedoplatok v zdravotnej poisťovni. Možno to bol dôvod, prečo syna vyradili. Pôjde to do zdravotnej poisťovne vybaviť. Momentálne je jeho finančná situácia zlá. Ľudia si rozmyslia, či kúpia radšej mlieko a chlieb, zaplatia plyn a elektrinu, alebo moje stroje. Stroje stoja aj pol roka. V súčasnej dobe každému, vrátane neho vzrástli výdavky. Nebráni sa vyživovacej povinnosti. Chcel nájsť len kompromis. Navrhol sumu 100 eur mesačne titulom výživného, ak by došlo k dohode súhlasil by aj so sumou 150 eur mesačne. Na záver ešte uviedol, že na Slovensko nechodíva často, naposledy bol na Slovensku v marci tohto roku, pričom chodíva iba na pár dní.

6. Právny zástupca otca vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že návrh na zníženie výživného považuje za dôvodný. Mal za to, že sa zmenili možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca, a to najmä v dôsledku koronakrízy, kde jeho podnikateľská činnosť išla finančne dole. Mal za to, že výdavky na maloleté dieťa, ktoré určila matka, nie sú všetky nevyhnutné. Navrhol znížiť výživné na 100 eur mesačne, resp. v zmysle návrhu na poslednom pojednávaní na sumu 150 eur.

7. Matka vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že s podaným návrhom nesúhlasí, pričom poukázala na svoje písomné vyjadrenia, kde presne špecifikovala výdavky syna, ako aj svoje príjmy a výdavky. Mal. O. má 17 rokov, je študentom 2. ročníka Hotelovej akadémie v G., pričom ho čakajú ešte 2 roky štúdia. Otec nežije s rodinou od roku 2013 a dlhodobo o syna neprejavuje žiaden záujem, nekontaktuje ho žiadnym spôsobom, okrem platenia výživného mu inou sumou dobrovoľne neprispieva. V súčasnej dobe výdavky spojené so školou predstavujú, zošity, učebnice, pracovné zošity na začiatku školského roka 135 eur, čip 10 eur ročne, ZRPŠ 40 eur ročne, školská uniforma 75 eur ročne, triedny fond 10 eur mesačne, školská taška 70 eur ročne, cestovné výdavky na prax 20 eur mesačne, školské výlety vrátane lyžiarskeho výletu 100 eur. Syn hrá futbal za starší dorast, za ktorý platí 40 eur mesačne, cestovné náklady na zápasy 5 eur týždenne, oblečenie 300 eur ročne. Vo voľnom čase sa syn venuje fitness, kde mesačná permanentka stojí 40 eur a oblečenie 150 eur ročne. Na hygienické potreby má výdavky 50 eur mesačne, oblečenie 100 eur a 50 eur obuv. Syn má zvýšené výdavky na zdravotnú starostlivosť, a to na lieky na alergiu 20 eur mesačne, a na kožné ochorenie 40 eur mesačne. Platí mu úrazový poistku v sume 15 eur mesačne. Výlety s rodinou cca. 30 eur mesačne. Okrem toho mala jednorazové výdavky na snowboard + topánky 200 eur, korčule 50 eur, futbalová lopta 20 eur, bicykel 360 eur, mobilný telefón 250 eur. Mesačný paušál na telefón 20 eur. Na stravu má výdavky 200 eur, nakoľko sa stravuje iba doma. Synovi zaplatila kurz v autoškole v celkovej sume 756,50 eur. V súčasnej dobe musí synovi platiť zdravotné poistenie v U. v sume 176,40 eur, nakoľko syna vyradili zo zdravotnej poisťovne na Slovensku, a to z dôvodu, že ani jeden z biologických rodičov neplatí na Slovensku zdravotnú poisťovňu. Otec neplatí od roku 2019 alebo 2020, pretože žije v Nemecku, na Slovensku neplatí zdravotné poistenie a ona má pracovnú zmluvu v Lichtenštajnsku, preto platí zdravotné poistenie v tejto krajine. V období od júna 2020 do júna 2021 bola dlhodobo práceneschopná, jej príjmom bol iba nemocenská dávka. Toho času zamestnaná je ako opatrovatelka v Lichtenštajnsku, kde pracuje 3 týždne a 3 týždne je doma. Za toto 6 týždňové pracovné obdobie má príjem 2 100 švajčiarskych frankov a 250 švajčiarskych frankov ako cestovné, čo je spolu 2 350 švajčiarskych frankov a v prepočte 2 282 eur. Do Lichtenštajnska cestuje celkovo 9-krát, preto jej mesačný príjem predstavuje 1 150 eur. Cestovné slúži výlučne na cestu zo Slovensku do Lichtenštajnska a späť. Ďalej platí zdravotné poistenie seba v sume 350 eur a synovi 176,40 eur. Za bývanie platí inkaso 215 eur, do fondu opráv 35 eur. Spláca hypotéku na byt v sume 280 eur a poistenie 37 eur, teda 307 eur mesačne. Internet 29 eur. Mesačný paušál na telefón

40 eur mesačne. Ošatenie obuv 50 eur. Má zvýšené výdavky na lieky v sume 60 eur, a tiež fyzioterapiu v sume 70 eur, nakoľko rok bola práceneschopná. Strava je 150 eur mesačne a hygienické potreby 50 eur mesačne. Ďalej uviedla, že v spoločnej domácnosti s nimi žije ešte plnoletá dcéra, ktorá popri zamestnaní diaľkovo študuje. Poukázala tiež na to, že otcovi odpadli dve vyživovacie povinnosti, voči dvom starším plnoletým deťom a v súčasnej dobe má už len jednu vyživovaciu povinnosť. Vzhľadom na vyššie uvedené, vyššie výdavky syna od poslednej úpravy výživného žiadala ponechať výživné v sume 250 eur mesačne a návrh žiadala zamietnuť.

8. Právny zástupca matky vo svojej výpovedi na pojednávaní žiadal, aby súd návrh v celom rozsahu zamietol. Mal za to, že od poslednej úpravy výživného nedošlo na strane otca k takým zmenám, ktoré by odôvodňovali potrebu znížiť výživné. Skôr naopak u syna došlo k zvýšeniu jeho nákladov a výdavkov, nakoľko syn rastie, navštevuje už strednú školu. Otec sa o syna vôbec nezaujíma, okrem výživného mu žiadnou sumou dobrovoľne neprispieva, a to ani na Vianoce, narodeniny či meniny. Tiež poukázal na skutočnosť, že matka bola počas konania v období od júna 2020 do júna 2021 práceneschopná a aj počas tohto obdobia musela hradiť všetky výdavky syna i celej rodiny. U otca nedošlo k výraznej zmene pomerov, pričom do úvahy nemožno brať akúkoľvek zmenu, ale musí sa jednať o zmenu trvalú. Preto s podaným návrhom nesúhlasil a žiadal ho zamietnuť.

9. Kolízny opatrovník vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že s podaným návrhom nesúhlasí, a to aj z dôvodu, že v súčasnej dobe maloletý navštevuje hotelovú akadémiu, s čím sú spojené zvýšené náklady na samotné ošatenie, prax, obuv, učebné pomôcky. Zníženie výživného vzhľadom na vyššie výdavky maloletého, skutočnosť, že maloletý sa stále pripravuje na svoje budúce povolanie, nie je v záujme maloletého.

10. Podľa správy ÚPSVaR KK zo 06. 06. 2022, maloletý spoločne s matkou a plnoletou sestrou žijú v 3-izbovom byte v G., za ktorý matka spláca hypotéku a náklady spojené s bývaním v sume 250 eur. Maloletý syn je študentom Hotelovej akadémie v G., a so štúdiom má spojené výdavky na učebnice 80 eur, školskú uniformu 80 eur a ošatenie na prax 70 eur, úbor na telesnú výchovu 80 eur, ZRPŠ 40 eur, triedny fond 10 eur a čip 10 eur. Syn má zvýšené výdavky na zdravotnú starostlivosť, nakoľko je alergik a navštevuje kožnú ambulanciu. Otec si súdom stanovenú vyživovaciu povinnosť plní. Inou sumou neprispieva a ani so synom neudržiava žiaden kontakt.

11. Otec vo svojej výpovedi na neformálnom stretnutí konanom 19. 03. 2021 uviedol, že má príjem 1 000 - 1 200 eur mesačne, vo svojom vyjadrení zo 06. 06. 2022 uviedol výšku svojho príjmu 800 - 1000 eur.

12. Podľa daňového priznania za rok 2020 mal otec výsledok hospodárenia za účtovné obdobie po zdanení -3 685 eur. Daňové priznanie za rok 2021 otec súdu nepredložil, nakoľko požiadal o odklad podania daňového priznania do 30.06.2022, teda v čase vyhlásenia rozhodnutia ním súd ešte nedisponoval.

13. Podľa rozhodnutia za rok 2018 o dani z príjmu a solidárneho príplatku z júna 2020 mal otec zdaniteľný príjem 19.428 eur (čl. 142 spisu).

14. Matka vo svojom vyjadrení i výpovedi uviedla, že má mesačný príjem 1 150 eur mesačne.

15. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon o rodine), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- úroveň starostlivosti o dieťa,
- bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,

- podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

16. Podľa § 28 ods. 1 zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane

Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

17. Predmetom tohto konania bol nárok otca na zníženie výživného pre maloletého syna O. zo sumy 250 eur mesačne na sumu 100 eur mesačne. Otec maloletého podaný návrh odôvodňoval skutočnosťou, že v dôsledku koronakrízy prišiel o časť príjmu, nemá stabilný príjem, ktorý by mu umožňoval platiť výživné v určenej výške.

18. Súd poukazuje na skutočnosť, že povinnosťou súdu rozhodujúceho o zmene rozhodnutia je vždy skúmať zmenu pomerov, ktorá nastala medzi účastníkmi od posledného rozhodnutia. Zmenou pomerov v zmysle ustálenej súdnej praxe súdov je i plynutie času (v zásade nastáva uplynutím troch rokov od poslednej úpravy, ak súčasne nenastali iné relevantné skutočnosti), pretože maloleté dieťa rastie a vyvíja sa, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Ďalej zmenou je i trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa a pod. Zároveň však súdu v žiadnom prípade neprislúcha hodnotiť, či

pôvodne určené výživné bolo primerané, lebo v takomto prípade by dochádzalo k neprípustnej reparácii, už právoplatného rozhodnutia.

19. Pre správne určenie rozsahu vyživovacej povinnosti je dôležité vyhodnotenie zákonných kritérií, a to sú schopnosti a možnosti, majetkové pomery oboch rodičov, ich životná úroveň, osobná starostlivosť o dieťa a vyhodnotenie miery osobnej starostlivosti, vyhodnotenie výdajov rodičov, zhodnotenie oprávnenosti týchto výdajov. Pri povinnom rodičovi vyhodnotí jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, prípadne aj otázku jeho možného zárobku, ak sa vzdá výhodnejšieho zamestnania alebo majetkové prospechu, prípadne, ak berie na seba povinný rodič neoprávnené riziká. Taktiež osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy je potrebné pričítať matke na plnenie vyživovacej povinnosti a premietnuť ich do pomeru, v akom by sa rodičia mali podieľať na úhrade výdajov maloletých, ktoré sú oprávnenými.

20. Pri hodnotení výdajov maloletého dieťaťa je potrebné zhodnotiť jeho potreby ako potreby základné, potom potreby, ktoré súvisia s aktivitami, záujmami, potrebami vyššieho vzdelania. Pri každých výdajoch maloletých detí, alebo oprávnených osôb je potrebné mať za to, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogérie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné.

21. Naposledy bolo výživné otca upravené rozsudkom tunajšieho súdu z 25. 04. 2019, č. k. 5P/105/2018 - 33, ktorým zmenil rozsudok OS KK sp. zn. 5P/21/2016 z 27. 04. 2017 v časti výživného tak, že výživné pre mal. O. sa počnúc dňom 01. 06. 2018 zvyšuje zo sumy 130 eur na sumu 250 eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci, vopred. Dlhé výživné za mesiace jún 2018 až apríl 2019, t. j. 11 mesiacov, vo výške 1 320 eur súd povolil otcovi splácať spolu s bežným výživným, počnúc mesiacom máj 2019 po 30 eur mesačne až do úplného vyrovnania dlžnej sumy pod stratou výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Súd pri určení výživného postupoval v zmysle ust. § 63 ods. 1 zákona o rodine, pričom mal za preukázané najmä výdavky maloletého syna, ktorý bol v tom čase žiakom základnej školy. Avšak príjmy a výdavky otca súd v tom čase nemal preukázané.

22. Pokiaľ však ide o dôvod otca na zníženie výživného, že rozsudok otcovi nebol doručený a teda sa nemohol adekvátne brániť, súd poukazuje na spis tunajšieho súdu, sp. zn. 5P/105/2018, z ktorého jednoznačne vyplýva, že otcovi bol 14. 12. 2018 na adresu O., do vlastných rúk ešte na doručku doporučené doručený návrh + prílohy + poučenie CMP + uznesenie o ustanovení opatrovníka, o čom svedčí doručka, ktorá je súčasťou spisu, teda otec mal vedomosť, že na tunajšom súde sa vedie konanie o zvýšenie výživného, kde vystupoval ako odporca. Rovnako otcovi bolo doručené aj predvolanie na pojednávanie konané 25. 04. 2019, o čom svedčí doručka. Teda otec mal vedomosť aj o termíne pojednávania, a to od 27. 03. 2019, no napriek tomu sa nevyjadril a súdneho pojednávania nezúčastnil. A zo spisu sp. zn. 5P/105/2018 jednoznačne vyplýva, že otcovi bol 06. 06. 2019 listinne doručený aj rozsudok z 25. 04. 2019, čím je vyvrátené tvrdenie otca, že mu nebol rozsudok doručený a nemohol voči nemu podať odvolanie. Keďže zo spisu sp. zn. 5P/105/2018 vyplýva opak. To že otec svoje právo už akéhokoľvek dôvodu nevyužil súd v tomto konaní nie je oprávnený skúmať a tento dôvod na zníženie výživného považuje za irelevantný a neopodstatnený.

23. Maloletý O. toho času navštevuje 2. ročník strednej školy, Hotelovej akadémie v G., pričom jedná sa o 4-ročné štúdium. V čase posledného rozhodnutia maloletý bol žiakom základnej školy. Matka má výdavky spojené so školou cca. 30 mesačne a na začiatku školského roka 130 eur. Oblečenie na prax 80 eur, cestovné na prax 20 eur mesačne. Paušál na telefón 20 eur mesačne. Mesačný poplatok za futbalový krúžok 40 eur mesačne, oblečenie 300 eur ročne. Výdavky na fitness 40 eur mesačne. Strava 200 eur mesačne. Výdavky na lieky 60 eur. Hygienické potreby 50 eur, ošatenie, obuv 100 - 150 eur mesačne. Úrazové poistenie 15 eur. Vreckové 50 eur. V súčasnej dobe musí ešte platiť zdravotné poistenie v Lichtenštajsku v sume 176,40 eur.

24. Ďalej súd mal za preukázané, že maloletý toho času nie je schopný sám sa živiť, pretože ešte študuje, nemá žiaden príjem. Súd zdôrazňuje, že vyživovaciú povinnosť voči dieťaťu majú rodičia (matka i otec), pričom platí, že súd individuálne skúma možnosti, schopnosti a majetkové pomery, životnú úroveň, počet a výšku iných vyživovacích povinností každého z rodičov, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o dieťa a starostlivosťou o domácnosť, ktorej členom je dieťa.

25. Súd skúmal osobné a majetkové pomery oboch rodičov. Maloletý bola zverený do osobnej starostlivosti matky, s ktorou žije v spoločnej domácnosti, osobnú starostlivosť tak zabezpečuje matka. Príjem matky je momentálne vo výške 1 150 eur mesačne. Mesačné náklady na bývanie sú v sume 215 eur, 35 eur fond údržby a opráv. Spláca hypotéku v sume 307 eur, vrátane poistenia. Nakoľko pracuje v Lichtenštajnsku v sume 350 eur platí pre seba zdravotné poistenie, a synovi 176,40 eur. Strava na mesiac pre ňu je v sume 150 eur mesačne. Ďalej platí internet platí 29 eur mesačne, paušál na telefón 40 eur mesačne. Výdavky sú na lieky má v sume 60 eur, fyzioterapeut 70 eur. Drogeria a hygienické potreby 50 eur, ošatenie, obuv 50 eur.

26. Pokiaľ ide o príjem otca, tak ten uviedol, že v súčasnej dobe je jediným spoločníkom a konateľom spol. V. A., s. r. o. Zamestnancom firmy nie je. Daňové priznanie za rok 2021 súdu nepredložil, nakoľko požiadal o odklad do 30. 06. 2022. Sám však podľa svojho vyjadrenia má príjem cca. 800 - 1 000 eur mesačne. V marci 2021 otec uviedol príjem 1 000 - 1 200 eur.

27. Pokiaľ ide o jeho výdavky, tak sa otec žije v Nemecku, kde spláca hypotéku v sume 400 eur mesačne elektrinu 100 eur mesačne, plyn 190 eur mesačne, vodu 45 eur mesačne, internet, televíziu a telefón 90 eur mesačne, celkovo v sume 830 eur. Nakoľko žije v spoločnej domácnosti s manželkou, je táto podieľať sa v polovici na úhrade týchto nákladov. Náklady otca na bývanie sú tak v sume 415 eur. Na stravu má výdavky cca. 200 eur, na ošatenie, obuv hygienické potreby má výdavky v sume 100 - 150 eur mesačne. Platí ešte zdravotné poistenie na území SR 70 eur mesačne. Výživné na syna platí pravidelne a včas v dohodnutej sume. Inú vyživovaciu povinnosť už nemá, nakoľko ostatné dve deti pochádzajúce z manželstva sú plnoleté. Iné nevyhnutné výdavky neuviedol.

28. Otec sa so synom v súčasnej dobe nestretáva, nad rámec súdom určeného výživného synovi žiadnou sumou neprispieva. Platí iba výživné v stanovenej sume. Dlh na výživnom nemá. Ako milujúci rodič by mal vyvinúť maximálnu snahu k tomu, aby svojmu dieťaťu mohol poskytovať primerané výživné zodpovedajúce jeho potrebám, pokiaľ s ním nežije v spoločnej domácnosti a osobne sa o neho nestará. Súd poukazuje na to, že cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu. Zároveň výživné je prednostná pohľadávka a cieľom výživného je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa, preto každý rodič má v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na svoje potreby. Súd preto návrh otca na zníženie výživného zamietol, nakoľko mal za preukázané, že dôvody, pre ktoré otec žiadal výživné znížiť sú neopodstatnené. Otec aj v súčasnej dobe podľa jeho vlastného vyjadrenia dosahuje príjem do 1 000 eur, pričom tento príjem dokonca vo výške 1 000 - 1 200 eur dosahoval aj v marci 2021 (uviedol to na neformálnom stretnutí 19. 03. 2021). Teda v rozhodnom období otec príjem mal, a to cca. 1 000 eur mesačne. Zároveň inú vyživovaciu povinnosť nemá. Nevyhnutné výdavky otca sú podľa názoru v sume 750 - 800 eur. Ďalším dôvodom, pre ktorý súd návrhu nevyhovел a ani neznižil výživné je skutočnosť, že od poslednej úpravy výživného uplynuli 3 roky, maloletý študuje už na strednej škole, teda na strane maloletého syna došlo k zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali zvýšenie výživného, to jednak nástup na vyšší stupeň vzdelania a jednak samotné plynutie času. Súd je názoru, že výživné v sume 250 eur v súčasnej dobe je primerané k nevyhnutným výdavkom maloletého, ktoré sú aktuálne 600-700 eur mesačne, pričom syn má zvýšené výdavky so zdravotným poistením, čo je ďalšia zmena pomerov oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu.

29. Taktiež súd poukazuje na skutočnosť, že základné náklady, ktoré súvisia s ošatením, obuvou, hygienickými potrebami, nákupom drogerie a kozmetiky, nemusia byť exaktne preukázané. Tie sú teda považované za nejaké základné nevyhnutné. Rovnako súd prihliadol aj na to, že osobnú starostlivosť maloletého zabezpečuje výlučne matka, nakoľko otec sa so synom nestretáva a teda osobnú starostlivosť matky a tieto plnenia nemateriálnej povahy pripočítal matke na plnenie vyživovacej povinnosti. Okrem výživného dobrovoľne inou sumou neprispieva.

30. Pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré v konaní zistil, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o maloleté dieťa osobne stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa. Medzi odôvodnené potreby dieťaťa sa pritom radia jednak potreby základné, medzi ktoré patrí napr.

stravovanie, ošatenie, hygiena, školské výdavky, cestovné do školy, pomerná časť nákladov na bývanie, náklady na zdravotnícku starostlivosť, ako aj potreby v širšej miere prispievajúce k rozvoju osobnosti mladého človeka, ako sú napr. kultúra, šport, mimoškolské aktivity, záujmy, záľuby, prázdninové pobyty, to všetko primerané veku. U detí útlejšieho veku sú to aj všetky predmety stimulujúce ich fyzický a mentálny rozvoj (napr. hračky). Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, t. j. vekom, zdravotným stavom, najvyššie dosiahnutým vzdelaním, praxou, odbornosťou, počtom vyživovacích povinností, u samostatne zárobkovo činnnej osoby tiež mierou pracovnej aktivity, kvalitou práce a schopnosťou uplatniť sa v konkurencii, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov.

31. Súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Nakoľko súd určuje súd výživné do budúcnosti, syn ešte minimálne dva roky sa bude pripravovať na budúce povolanie, teda nebude schopný sám sa živiť, pričom výdavky minimálne v takejto výške bude mať, návrh otca súd teda nepovažoval. Zároveň mal za to, že otec príjem má, koronakríza v súčasnej dobe už nie je, preto je predpoklad zvýšenia príjmu otca.

32. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodovaciu prax súdov v poslednom období, podľa ktorej by sa výživné zamestnaného rodiča malo pohybovať v rozpätí 20-30% jeho priemerného čistého príjmu (samozrejme s možnosťou rôznych modifikácií, najmä v závislosti na počte vyživovacích povinností či potrebách jednotlivých výživou oprávnených, ale aj povinných osôb). Hoci na území SR neexistuje tabuľková úprava výšky výživného, z ktorej by bolo možné vychádzať a určenie výživného je zo zákona potrebné posudzovať individuálne s ohľadom na okolnosti prípadu, je možné ako pomocné kritérium, vzhľadom na podobnosť právneho prostredia pri určovaní jeho výšky, zobrať do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti ČR z roku 2010 pod názvom „Doporučená výchozí rozmezí pro stanovení výše výživného za účelem jednocení rozhodovací praxe soudu v otázkach výživného na nezaopatřené děti“

33. Teda ak by súd pristúpil vzhľadom na vek syna (skoro 18 rokov) k zohľadneniu strednej hranice percentuálneho podielu vyživovacej povinnosti otca voči synovi, nakoľko otec už v súčasnej dobe inú vyživovaciu povinnosť nemá a ktorá je v rozpätí od 19 - 25 %, podľa vyjadrenia o príjme otca, ktorý je v cca. 1 000 eur, v určitom období bol 1 200 eur, tak 23 % z čistého príjmu otca predstavuje 230 eur až 276 eur, čo je síce viac ako výživné 230 eur pri príjme 1 000 eur a menej ako 276 eur pri príjme 1 200 eur. Súd však určil výživné s poukazom na vyššie výdavky spojené so zdravotným poistením maloletého syna, ktoré sa od jeho plnoletosti ešte má zvýšiť.

34. Vzhľadom na vyššie uvedené súd návrh otca na zníženie výživného zamietol, nakoľko otec nepreukázal dôvody na zníženie, výška príjmu otca odôvodňuje platiť výživné v určenej sume a najmä s poukazom na zmenu pomerov maloletého, ku ktorej od posledného rozhodnutia o výživnom došlo, a ktorým je jednak nástup na strednú školu a tiež samotné plynutie času, 3 rokov.

35. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 57 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.